

standere af denne Sag, de kortsynede, de snævertsynede. De kan ikke se, at det ikke blot er saadan, at det er i hele Folkets Interesse at faa denne Undervisning, men at det er i Overklassens egen Interesse. Det er jo Overklassen, saa længe vi har den, der først og fremmest har Udbytte af, at vi har en vel opdraget Ungdom; altsaa Udbytte af en god Barneskole og en god Ungdomsskole. Overklassen tjener nemlig sine Penge — jeg ser bort fra dem, der ikke tjener dem paa hæderlig Maade — ved paa en hæderlig Vis at udnytte andre Menneskers produktive Arbejdsevne. Og hvis vi spørger: Hvad viser Livet os paa dette Punkt? — ja, saa ser vi alle Vegne, at hvor man kan, vælger man den højt oplyste og kostbare Arbejdskraft. Naar Englænderne skal bygge Jernbaner i deres Kolonier, forkaster de Kulien til Fordel for den engelske Arbejder, thi til Trods for sin Prisbillighed kan Kulien ikke konkurrere med den dyre engelske Arbejder, for han duer til Nul. Skal man lave en Fabrik, hvor det er om at gøre at lave et virkelig fint Produkt, saa er det den kostbare, højt udviklede Arbejder, det kommer an paa.

Men nu spørger jeg, og det vil jeg spørge om til Slutning: Hvad er saa vort Folks specielle Opgave — et lille Folk, der ikke ejer Raastoffer af nævneværdig Betydning: vi har ingen Kul, vi har intet Jern, der er Massevis af Raastoffer, vi savner; hvad er det, der er vor specielle Opgave paa det materielle Livs Omraade? Det kan siges i to Ord, det er det i højest mulig Grad af forædle Raavaren, det er det at blive det Folk, der er dygtigst til at forædle Raastofferne. Det er at blive det Folk, der kan producere den fuldendte Vare. Det er om muligt at blive det Folk, der er rigest paa Nybegyndere, paa Opfindere paa Produktionen Omraade, og hvis de ærede Landmænd, og det er jo fra dem og fra deres Talsmænd, Oppositionen særlig er kommet, vilde mærke sig dette, saa vil de komme til at forstaa, at det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) og det Parti, der staar bagved ham, ikke udelukkende arbejder i Arbejderstandens, i Ungdommens Interesse ved det Lovforslag, de har forelagt; nej, de arbejder i hele det danske Folks almene Interesse, og de arbejder ganske særlig i den danske Overklassens Interesse, den Samfundsklasse, der endnu er i Stand til at udnytte andre Menneskers produktive Arbejdsevne. Derfor mener jeg, at hvis man kan sige noget om denne Sag med Hensyn til Tidspunktet,

saa er det det, at den er kommet alt for sent frem. Hvis man kan sige noget, saa skal man rette sin Bebrejdelse mod de politiske Partier, fordi de ikke, efter at det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds i saa mange, mange Aar har talt om denne Sag, har taget Initiativet til at fremføre et Lovforslag som dette, for det er i Sandhed et Lovforslag, der er et kultur-fremmende Forslag af allerførste Rang.

Anden Viceformand (*Alfred Christensen*): Folketingsmanden for Københavns 7de Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Fraenkel: Naar man hører det ærede Medlem for Københavns 10 Valgkreds (Vilhelm Rasmussen) tale i denne Sag, skulde man tro, at der her var nogen, der var fjendtligt stemt imod Ungdommens videre Udvikling ud over Barneskolen, men det er der jo ikke. Der er nogle, der foretrækker, at denne Udvikling skal foregaa frivilligt, og der er andre, som vil bringe Tvang ind i den. Hvad særlig det ærede Medlems Henvendelse til mig angaar, gik den ud paa, at medens jeg havde fremført de store Ændringer, der vilde være Følgen af denne Krig, som en Anledning til at se denne Sag som saa mange andre Forhold noget an, saa skulde der efter det ærede Medlems Mening just i disse store Ændringer være Anledning til at slaa ind paa denne Vej hurtigt, for hurtigt skulde Sagen udvikles og udfolde sig. Men hurtigt kan dette nu overhovedet efter Sagens Natur ikke ske; det maa tage en vis Tid. Der maa gøres Erfaringer, hvad enten man gaar frem ad den ene Vej eller ad den anden, og saa mener jeg, at den Vej, ad hvilken der allerede er gjort en Del Erfaringer hidtil, er det rigtigst at fortsætte ad. Og man vil saa meget mindre hurtigt kunne indrette noget her, som det efter min Opfattelse er et fuldkommen rigtigt Syn, det ærede Medlem har, at de Lærerkrafter, der skal arbejde paa en saadan Skole, overhovedet ikke vil kunne skaffes hurtigt frem. Til enhver Tid vil det være meget vanskeligt at skaffe dem frem. Det er store Krav, der stilles til Lærerkrafterne netop ved disse Skoler, og der vil til enhver Tid netop være faa af dem, og at uddanne dem hurtigt lader sig ifølge Sagens Natur overhovedet ikke gøre.

Anden Viceformand (*Alfred Christensen*): Jeg skal her afbryde Forhandlingen for i Dag.